

Politik Bilim

'Referandum' Sonrası...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Bu yazıyı 'referandum'dan önce kaleme alıyorum. Sonuç ne olacak, şu anda kestirmem mümkün değil. Ama sanıyorum, 12 Eylül sonrasının Türkiye'si öncekinden farklı olacak...

Şunu baştan söyleyeyim: 'Referandum'u, her koşulda, halkın kendi iradesini özgürce ortaya koymasını sağlayan bir araç olarak görenlerden değilim. Halkın iradesini özgürce ortaya koyabilmesi için, o halkı oluşturan bireylerin akılları dogmaların, hiç kuşulanılmadan, sorgusuz sualsiz kabûllenilmiş ön yargıların karartması altında olmamalıdır. Aklın dogmaların karanlığında kalmaması, ancak, özgürce düşünüp tartışmayı, merak etmeyi, sorgulamayı esas alan lâik bir eğitimi toplumun bütün bireylerini kapsayan bir yaygınlığa kavuşturmakla mümkün olur. Bu eğitim, kuşakları kapsayan bir sürekliliğe, böylesi bir kararlılık ve derinliğe ulaşmışsa, belki o zaman halkın iradesini özgürce ortaya koyduğu ve kendi kaderi üzerindeki kararını özgürce belirlediği söylenebilir. Bu anlamda özgürleşmiş akla sahip bireyler, kendileri ve toplumları hakkında doğru olanı seçebilir. Denebilir ki, bu idealistçe bir yaklaşımdır; pratikte zâten böyle bir toplumun varlığı söz konusu değildir.

Peki, o zaman pratiğe, kendi toplumumuzun pratiğine gelelim. Ben kendi hesabıma dönüp arkama baktığımda, 7 Kasım 1982'de yapılan referandumda 12 Eylül Anayasası'na %92,7 oranında evet oyu veren ve 12 Eylül döneminde konan siyasî yasakların kaldırılmasına, 6 Eylül 1987'de yapılan referandumda kıl payıyla evet diyen (% 50,16) bir halk görüyorum. Eğer bu son 'referandum', **gerçekten bir anayasa referandumu** ya da bir başka deyişle, **ekonomik, demokratik ve siyasal haklara ilişkin bir referandum** olsaydı, sonuç hangi yönde tecelli etmiş olursa olsun, elde geçmişe ilişkin bu iki veri varken, halkımızın bu kez yanılmadığı, geleceği için doğru olan kararı verdiği söylenebilir miydi? Bence söylenemezdi; çünkü, 80'li yıllardan bu yana, halkımızın sayılan haklar konusundaki düşünsel birikiminde, ileriye dönük köklü bir dönüşüm olduğunu gösteren herhangi bir somut kanıt ortada yok; tam aksine, belirli inanç sistemleri adına, akla konan ipoteğin etki alanının daha da genişlediği biliniyor.

Evet, '12 Eylül 2010 referandumu' gerçekten bir anayasa referandumu olsaydı geçmişteki o iki referandumu ölçü olarak böyle bir değerlendirme yapabirdik; ama hepimiz bu 'referandum'un siyasî iktidarı elinde tutan partiye ilişkin bir **güven oylamasına** dönüştüğünü ve sonucunu da buna göre değerlendirmemiz gerektiğini biliyoruz. Onun için diyorum ki, 12 Eylül sonrasının Türkiye'si öncekinden farklı olacak...

İktidar partisi bu güven oylamasından güç tazeleyerek çıkmışsa, ona yandaş olmayanların işi, bundan böyle daha da zorlaşacak. Örneğin, 12 Eylül'deki faşist darbenin getirdiği 'YÖK' gibi bir kuruma dört elle sarılıp, onu, **ideolojik**-siyasî bir organ hâline getirmiş bir partinin, güven oylamasından aldığı bu yeni güçle, sesi soluğu zâten kesilmiş olan 'üniversite'yi ne hâle getirebileceğini düşünebiliyor musunuz? Ya da, yaptığı yasa değişikliğiyle, özerkliğini ortadan kaldırıp emir-komuta zincirine bağladığı TÜBİTAK'ı bundan sonra **ideolojik**-siyasî amaçları için ne ölçüde kullanabileceğini?

'**İdeoloji**' terimini bilerek kullanıyorum. Çünkü 'üniversite', toplumsal yaşamda yeniden hâkim konuma getirilmek istenen **din ideolojisinin** mutlaka nüfûz etmesi gereken bir kurumdur: Din ideolojisi oraya nüfûz etmeli; bilime orada galebe çalmalıdır. Gücünü din ideolojisinden alan **siyasî** bir parti içinse, YÖK ve TÜBİTAK, bu amaçla kullanılacak **ideolojik**-siyasî araçlardır.

Eğer, iktidar partisi beklediği sonucu alamamışsa, ona yandaş olmayanlar için durum, bana sorarsanız, çok daha zor olacaktır. Çünkü, din esasına dayanan ideolojik-siyasî emellerini gerçekleştirmek için iktidarda kalmaya ihtirasla bağlanmış bir parti, bu g¼c¼ kaybedeceği korkusuna d¼řt¼đ¼nde, kendisine destek veren i ve dış g¼lerin isteklerine çok daha açık hâle gelecek ve lâik cumhuriyeti ayakta tutabilecek kurumlar ¼zerinde çok daha tahripkâr olacaktır. Dilerim yanılıyorumdur.

CBT. 17 Eylül 2010